Ova Çocuk Metni (Bölüm 1): Farklı Ülkelerin Kültürleri, Beden Dili, Zamirler (Kişi, İşaret, Belgisiz, Soru Zamirleri) ve Metin Çözümleme (T.D.6.1 / T.O.6.5)

T.D.6.1 / T.O.6.1 / T.O.6.5. «Ova Çocuk» metni bağlamında anlamını bilmediği sözcük ve deyimlerin anlamını tahmin eder; farklı ülkelerin kültürlerini merak, empati ve açık fikirlilikle inceler. · T.D.6.17 / T.D.6.20 / T.O.6.7 / T.O.6.17-19. Metnin bölümlerini (serim-düğüm-çözüm / giriş-gelişme-sonuç), düşünceyi geliştirme yollarını, çoklu ortam ögelerinin işlevlerini ve iletişimde beden dilinin rolünü çözümler. · T.Y.6.9-10 / T.Y.6.21. İsimlerin yerini tutan zamirleri (kişi, işaret, belgisiz ve soru zamirleri) işlevlerine göre ayırt eder; zamir ile sıfat farkını ve yazım-noktalama kurallarını doğru uygular.

HATIRLAYALIM

- Farklı kültürleri anlatan metinler **merak, empati ve açık fikirlilikle** incelenir; hikâye edici metinler **serim (giriş), düğüm (gelişme) ve çözüm (sonuç)** bölümlerinden oluşur.
- Sözlü iletişimde el-kol hareketleri (**jest**), yüz ifadeleri (**mimik**), göz teması ve ses tonu mesajı güçlendirir.

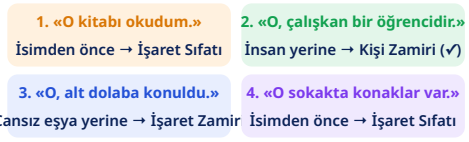
1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki sözcük hâlindeki zamir türlerini sağ sütundaki örnek cümlelerle eşleştiriniz.

c 1. Kişi (Şahıs) Zamiri	a) Bunu kitaplığa yerleştir, şunu da çalışma masasının üzerine bırak.
a 2. İşaret Zamiri	b) Toplantıya herkes zamanında katıldı, kimse geç kalmadı.
b 3. Belgisiz Zamir	c) Ben ve sen proje ödevini hazırlarken onlar kütüphanede araştırma yaptı.

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

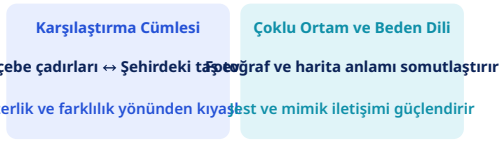
Görseldeki «O» sözcüğü kullanım kartlarına göre hangi cümlede «o» sözcüğü **kişi zamiri** olarak kullanılmıştır?

Ⓐ 1: O kitabı geçen hafta okumuştum (İsimden önce → İşaret sıfatı)
Ⓑ 2: O, kütüphaneye yeni üye olan öğrencidir (İnsan → Kişi zamiri)
Ⓒ 3: O, rafa sığmadığı için dolaba konuldu (Eşya → İşaret zamiri)
Ⓓ 4: O sokakta tarihi konaklar var (İsimden önce → İşaret sıfatı)

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

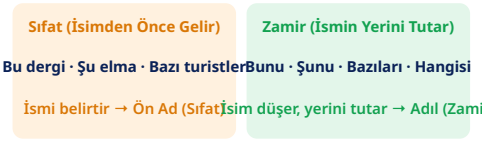
Görseldeki metin parçasında «Bozkırda yaşayan göçebe ailelerin çadırları ile şehirdeki taş evler birbiriyle

Ⓐ Tanımlama
Ⓑ Karşılaştırma
Ⓒ Benzetme
Ⓓ Kişileştirme

4 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki cümlelerde altı çizili/koyu yazılan sözcüklerin «Zamir (Adıl)» mı yoksa «Sıfat (Ön Ad)» mı olduğunu ve türünü

Örnek Cümle	Sözcük Türü (Zamir / Sıfat)	Açıklaması / Gerekçesi
1. **Bu** dergi farklı ülkeleri tanıtıyor.	İşaret Sıfatı	«dergi» isminin önüne gelerek onu belirtmiştir.
2. **Bunu** kültür köşesine asalım.	İşaret Zamiri	İsmin yerini işaret yoluyla tek başına tutmuştur.
3. **Bazı** turistler müzeyi gezdi.	Belgisiz Sıfat	«turistler» isminin önüne gelmiştir.
4. **Bazıları** geleneksel yemekleri tattı.	Belgisiz Zamir	İsim düşmüş, varlığın yerini belirsiz tutmuştur.

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

«Ova Çocuk» metni, beden dili ve zamirlerle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Farklı ülkelerin kültürlerini ve geleneklerini incelerken ön yargıdan uzak, empatik ve açık fikirli olmalıyız.	☑	☐
Dönüşlülük zamiri olan «kendi» sözcüğü kişi zamirleri içinde değerlendirilir ve anlamı pekiştirir.	☑	☐
«Hangi ülkeyi görmek istersin?» cümlesindeki «hangi» sözcüğü isimden önce geldiği hâlde soru zamiridir.	☐	☑
İletişimde el-kol hareketlerine jest, yüz ifadelerine ise mimik adı verilir.	☑	☐

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun dil bilgisi ve metin kavramlarıyla tamamlayınız.

düğüm | belgisiz | soru | işaret

1. «Herkes, kimse, hepsi, birkaçı, çoğu» gibi varlıkların yerini belirsiz biçimde tutan sözcüklere **belgisiz** zamir denir.
2. Hikâye edici metinlerde olayın merak uyandıracak biçimde geliştiği orta bölüme **düğüm** bölümü denir.
3. Cevabı bir isim veya başka bir zamir olan «kim, ne, hangisi, nereye» sözcüklerine **soru** zamiri denir.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört cümleden hangisinde soru anlamı bir **soru zamiriyle** sağlanmıştır?

Ⓐ 1: Japonya belgeselini dün akşam mı izlediniz? (Soru eki)

Ⓑ 2: Çantana eşyalardan hangisini koydun? (Soru zamiri)

Ⓒ 3: Kaç öğrenci halk oyunları gösterisine katılacak? (Soru sıfatı)

Ⓓ 4: Arkadaşların kütüphaneye nasıl gittiler? (Soru zarfı)

8 KISA CEVAP

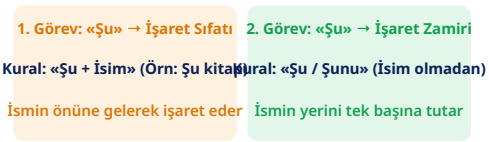
Görseldeki «Biz dün burasını temizledik, herkes görevini özenle yaptı.» cümlesinde geçen üç zamiri bulup türlerini yazınız.

1) Biz → Kişi (şahıs) zamiri, 2) burasını → İşaret zamiri.

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki «şu» sözcüğünü birinci cümlede «işaret sıfatı», ikinci cümlede ise «işaret zamiri» olacak biçimde iki farklı cümlede kullanınız.

1) İşaret sıfatı: Şu kitabı kütüphaneden ödünç aldım

(İsimden.

10 SIRALAMA

Görseldeki «Ova Çocuk» temalı öykü parçalarını **serim, düğüm ve çözüm** akışına uygun olarak 1'den 4'e kadar sıralayınız.

3 3. Düğüm (Merak): Fotoğrafçının gösterdiği dünya albümündeki farklı ülkeler Tayan'da büyük bir merak uyandırdı.

4 4. Çözüm: Tayan o gün farklı kültürleri tanımanın insanın ufkunu genişlettiğini anlayarak günlüğüne ilk yazısını yazdı.

2 2. Düğüm (Başlangıç): Bir sabah obaya uzak diyarlardan gelen gezgin bir fotoğrafçı konuk oldu.

1 1. Serim: Küçük Tayan, uçsuz bucaksız yeşil ovanın ortasındaki keçe çadırda ailesiyle yaşıyordu.

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki dört cümle kartından hangisinde sözcük hâlindeki zamirlerin dört türüne de (kişi, işaret, belgisiz, soru) örnek olabilecek bir kullanım **yoktur**?

Ⓐ 1. Kart: Siz orada bekleyin, ben geliyorum (Kişi + İşaret zamiri)

Ⓑ 2. Kart: Kitapların hepsi masada, hangisini okuyacaksın? (Zamir)

Ⓒ 3. Kart: Güzel havalarda ormanda yürüyüş yaparız (Zamir yok!)

Ⓓ 4. Kart: Kimse bunu bana haber vermedi (Belgisiz + İşaret + Kişi)

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle «cümlede isimlerin yerini kişi, işaret, belgisiz veya soru yoluyla tutan

Hikâyede düğümün sonuçlandığı son bölüm (serim - düğüm - ...) — Ç Ö Z Ü M

Zamir kelimesinin Türkçedeki eş anlamlı karşılığı — A D I L

Sözlü iletişimde yüz kaslarıyla yapılan duygu ifadeleri — M İ M İ K

«Ben, sen, o, biz, siz, onlar» sözcüklerinin zamir türü (... zamiri) — K İ Ş İ

Öyküleyici metinlerde yer ve kişilerin tanıtıldığı giriş bölümü — S E R İ M

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

ZAMİR